

IT-TRIBUNAL GĦAL TALBIET ŻĠĦAR

**Ġudikatur
AVV. JULIANA SCERRI FERRANTE**

Seduta tal-Erbgħa, 15 ta' Jannar 2020

Talba numru 22/2019SFJ

KENRICK CAMILLERI (250885M)

VS.

MAPFRE MIDDLESEA PLC (C5553)

It-Tribunal:

Ra l-Avviż tat-Talba ipprezentat fit-13 ta' Frar 2019 li permezz tiegħu l-attur ippremetta u talab:

“Illi l-esponenti ġab vettura Seat mill-Ingilterra u nxurjaha fuq il-prezz u l-ispejjeż għal €11000. Originarjament kienet l-assikurazzjoni Allcare, imma wara ħaditha l-kumpanija konvenuta. Ġara li lanqas għaddiet sena, fit-8 ta' Settembru 2014, l-esponenti kellu incident minħabba żliq u ħabat waħda u l-karozza spiċċat total loss.

Meta għamel talba lill-intimata għall-ħlas, wara ħafna tiġbid, ħargu bit-teorija li fuq kuntratt uberrimae bonae fidei ta' assikurazzjoni, meta kienu fl-istess sena tħallsu għall-valur inxurjat 'full and comprehensive' bħala premium, irrifjutaw li jagħtu l-ammont.

Saret ittra ufficjali fl-1 ta' Frar 2016, u wara fit-18 ta' Lulju 2016, is-soċjetà intimata iddepożitat €7300 biex ma 'jgħaddux imgħaxijiet'. Fl-10 ta' Novembru 2016 l-attur għamel rikors fejn talab li jiżbanka 'biex jieqfu jiddekorru l-imgħaxijiet'. Il-P.L. Silvana Vella għas-soċjetà intimata fit-18 ta' Novembru 2016 ma opponietx għal tali talba ta' żbank.

Illi bejn il-partijiet hemm kontestazzjoni dwar €3200 li unilateralment is-soċjetà konvenuta deħrilha li kellha żzomm minkejja li l-kuntratt kien jgħid li l-valur kien ta'

€11000 u fuq hekk tħallas il-premium. Wara l-ittra ufficjali jiddekorru l-imgħaxxijiet legali mill-1 ta' Frar 2016.

Bl-ispejjeż kontra l-intimata li minn issa ingunta għas-subizzjoni."

Ra r-Risposta tas-soċjetà konvenuta ippreżentata fit-18 ta' Marzu 2019 li fiha tressqu s-segweni eċċezzjonijiet:

- “1. *Illi l-pretensjonijiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fid-dritt;*
2. *Illi l-vettura tar-rikorrenti ġiet iddikjarata total loss wara incident datat 8 ta' Settembru 2014 u l-kumpanija assiguratrici intimata li kienet tkopri l-użu ta' tali vettura kienet iddepożitat l-ammont ta' sebat elef u tlett mitt Ewro (€7,300) rappreżentanti l-market value reali tal-vettura (mnaqqas ir-wreck value tagħha) u dan wara li l-istess somma kienet ġiet irrifjutata mir-rikorrenti;*
3. *Illi r-rikorrenti ġie mħallas skont il-polza ta' assigurazzjoni tenut kont ukoll konsiderazzjonijiet relatati mal-valur u kundizzjoni tal-vettura u l-ispecifications tal-istess u ma hija dovuta ebda somma ulterjuri;*
4. *Illi mingħajr preġudizzju għas-suespost ir-rikorrenti jrid iġib prova tal-ammont pretiż;*
5. *Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri."*

Sema' x-xhieda kollha, qara d-dokumentazzjoni kollha ippreżentata, sema' t-trattazzjoni finali li saret tul is-seduta tat-18 ta' Novembru 2019 u ra li l-kawża tħalliet għas-sentenza għall-15 ta' Jannar 2020.

Provi ippreżentati

L-attur ippreżenta affidavit¹ li fih qal:

- Huwa kellu vettura assicurata ma' Allcare Insurance u din is-soċjetà ttieħdet mis-soċjetà konvenuta. Il-vettura kienet Seat Ibiza u l-valur tagħha kien ta' €11,000. Din kienet inxtrat mir-Renju Unit għall-ammont ta' GBP7,750 u hu kien ħallas €9,419.06 għaliha. Speċifikament, il-vettura nxtrat minn Sheriff Motorcar Sales. L-attur kien ħallas ukoll GBP1,000 għat-trasport tal-vettura lejn Malta. Hu ħallas *registration tax* ta' €1,404.66 u spejjeż relatati mal-liċenzja kienu €185.83 u €50. L-ammont ta' €11,000 kien jirrappreżenta l-prezz globali mħallas u l-valur li għalih ġiet assicurata l-vettura.
- L-attur spjega li l-incident ikkawżalu dispjaċir u l-assigurazzjoni bdiet iġġiblu ħafna argumenti. Fost affarijiet oħrajn, huma qalulu li billi l-vettura ġiet mir-Renju Unit, wara xi żmien il-vettura kienet sofriet deprezzament. Iżda skont l-attur, l-assigurazzjoni ma kinitx qed tikkalkula t-trasport u r-*registration tax* imħallsin. Proposta oħra kienet li jagħtuh €7,800 u għall-kumpliment jitħallas mir-*wreck*. L-attur qal li hu ma kienx negoziant tal-*ispare parts* u la kien jaf kif u lanqas kellu l-ħin biex jagħmel dan.

¹ Fol. 13 tal-proċess.

- Permezz tač-Ċedola ta' Depożitu 1325/16, is-soċjetà konvenuta iddepożitaw l-ammont ta' €7,300. L-avukat tal-attur kien għamilha ċara li kien qiegħed jirtira akkont tal-ammont sabiex jieqfu l-imghaxijiet u meta sar ir-rikors ta' żbank, il-prokuratur legali tas-soċjetà konvenuta iffirmit li ma kellha ebda oġġezzjoni għall-iżbank f'dawk it-termini. Għalhekk, l-ammont ġie żbankat u skont l-attur, baqa' bilanċ ta' €3,700 oltre l-interessi mid-data tal-ittra ufficjali relattiva.
- Meta kellhom jinħadmu l-ammonti relattivament għall-assigurazzjoni, hu kien ħallas €407 proprju fuq il-valur ta' €11,000. Il-vettura kienet damet għandu biss ftit xhur u kien għadu "*msallab*" bir-wreck.

Anthony Camilleri, li jiġi missier l-attur, ippreżenta affidavit² li fih essenzjalment ikkonferma l-kontenut tal-affidavit tal-attur. Affidavit simili ġie ippreżentat ukoll mill-Avukat Dr Joseph Brincat³.

Fil-udjenza tat-18 ta' Settembru 2019 xehed Omar Mifsud, prodott mis-soċjetà konvenuta in eżami. Hu xehed li kien *freelance surveyor* u li hu kien ra l-vettura KBR449 li tappartjeni lill-attur fil-15 ta' Settembru 2014. Irriżultalu li din kienet *write-off* billi kellha ħsarat sostanzjali n-naħa ta' quddiem oltre li kienu ħarġu l-*airbags* li kienu jirrikjedu ammont sewwa biex jissewew. Wara li saru l-kalkoli neċessarji irriżulta li din kellha tkun *written off*. Il-valur tal-vettura ġie kkunsidrat li kien madwar €10,300 qabel l-incident.

Mifsud kompli jxhed li fil-fatt, kienet għamlet differenza li l-vettura kienet impurtata mir-Renju Unit. Huma waslu għall-ammont ta' €10,300 wara li mir-riċerka li saret tramite l-internet, qabblu mudell simili fl-*ispecifications*, ħadu *average mileage* billi wara l-incident wieħed ma setax jara l-*mileage* tal-vettura relattiva, l-ispejjeż tax-xiri, trasport u reġistrazzjoni u daqsxejn element ta' *dealer profit*. Il-vettura li huma ikkalkulaw kienet l-iktar li taqbel ma' dik tal-attur kienet Seat Ibiza *sport 5-door* li kienet tiswa madwar GBP6,000. Ix-xhud qal li ntuzat dik il-vettura, li kienet aktarx ftit aħjar minn dik tal-attur, billi meta jkun hemm dubji, dawn jimmilitaw favur il-klijent (hawn l-attur) "*biex ma jkunx hemm problemi żgur.*"

Fil-kontro-eżami, Mifsud spjega li l-valur li johroġ mill-*website* ta' *Transport Malta* huwa l-valur li jinħadem fuq it-taxxa li hija mbagħad hija ibbażata fuq il-*valuation system* tar-Renju Unit. Mifsud qal li hu ma setax jidhol fil-kumplessitajiet kollha tas-sistema tal-gvern iżda spjega li fil-bażiku, il-prezzijiet li jintużaw sabiex jinħadem il-valur ma jkollhomx differenzi ta' eluf bejnhom u l-prezz verament imħallas mix-xerrej tal-vettura. It-*Transport Malta* tuża s-sistema barranija bħala *guideline* sabiex is-sistema tal-kompjuter topera fuqha. Kien impossibbli li wieħed joqgħod jidhol f'kull dettal tal-mertu għax inkella, il-kalkoli ma jispicċaw qatt.

Mifsud kompli jgħid li qabel ġie ffirmit il-kuntratt tal-assigurazzjoni hu ma kienx ipprovda parir lis-soċjetà konvenuta dwar il-valur tal-vettura.

Ix-xhud xehed in ri-eżami u spjega li sabiex wieħed jistabbilixxi l-valur, l-ewwel wieħed jieħu idea ta' kemm ser tiswa lill-individwu sabiex idaħħal il-vettura f'Malta u fuq dak l-ammont tiġi ikkalkulata t-taxxa. Il-gvern ma jikkunsidrax kull vettura individwalment. Iżda għall-kalkolu tal-assigurazzjoni x-xhud kellu bilfors jikkunsidra l-varjant partikolari tas-Seat Ibiza tal-attur. Huwa kompli jispjega li s-sistema ta' *Transport Malta* waslet għall-valur f'EWro ta' €5,947, liema valur intuża biss biex tinħadem ir-*registration tax*.

Fil-udjenza tat-23 ta' Ottubru 2019 xehed John Lentini, *senior claims handler* fi ħdan is-soċjetà konvenuta. Lentini xehed hekk:

- Il-vettura kienet assicurata mill-AllCare Insurance Limited bejn id-19 ta' Diċembru 2013 u t-30 ta' Novembru 2014. L-incident stradali relattiv seħħ fit-8 ta' Settembru 2014. F'dak iż-żmien, il-vettura kienet assicurata għall-ammont ta' €11,000.

² Fol. 15 tal-proċess.

³ Fol. 25 tal-proċess.

- Tramite l-*broker*, l-assigurazzjoni infurmat lill-attur li kienet lesta tasal għal *settlement* ta' €9,800 konsistenti f' *cash settlement* ta' €5,800 u l-vettura kif kienet (bħala *wreck*) li kienet tiswa €4,000 u l-attur seta' jbigħha lil xi tellgħar.
- F'Marzu 2018 is-sitwazzjoni nbidlet fis-sens li l-assigurazzjoni issa kienet lesta tħallas lill-attur *cash settlement* ta' €6,800 u l-vettura kif kienet (bħala *wreck*) li kienet tiswa €3,000. Wara ftit, l-assigurazzjoni nfurmat lill-avukat tal-attur li hija kienet ikkonfermat li li hemm xi garaxx lest iħallas €2,500 għall-vettura bħala *wreck* u l-assigurazzjoni kienet lesta tħallas €7,300 *cash settlement*.
- Lentini spjega li vettura ssofri minn deprezzament ta' bejn 10% u 15% kull sena u qal li d-deprezzament ikun aktar qawwi meta tkun vettura impurtata.
- Rigward raġunijiet għal dawn ir-revizjonijiet fl-offerti, Lentini spjega li l-attur beda jagħmel pressjoni u anki kellel lil ċerti persuni biex isir is-*settlement*.
- Rigward il-vettura, ix-xhud spjega li l-vettura bħala *wreck* kienet dejjem tibqa' proprjetà ta' sidha u seta' jagħmel biha li jrid. Il-kelma "*wreck*" kienet tfigħer li skont l-assigurazzjoni, ma kienx ekonomikament viabbli li din tissewwa. L-assigurazzjoni għaddiet il-*contact details* ta' min seta' kien interessat fil-vettura bħala *wreck* u mbaġħad kien jiddependi mis-sid (hawn l-attur) li attwalment ibiġħ il-vettura fl-istat li kienet.
- Ix-xhud ikkonferma li għalkemm il-vettura giet assicurata għal- €11,000, hu ma kienx jaf il-prezz preċiż tax-xiri u l-miżati kollha konnessi mal-importazzjoni u r-registrazzjoni.
- In ri-eżami, ix-xhud qal li l-attur qatt ma nfurmahom li hu ma riedx iżomm il-vettura bħala *wreck*.

Fl-udjenza tat-18 ta' Novembru 2019 xehed l-attur. L-attur aċċetta li l-vettura bħala *wreck* kienet tiegħu minkejja li ftit qabel huwa kien qal li l-kwistjoni tar-*wreck* ma kinitx affari tiegħu u hu ried biss *cash*. L-attur aċċetta wkoll li kien jaf bl-offerta ta' €4,000 għall-vettura bħala *wreck* fl-2014 iżda ma kienx jaf bl-offerta ta' €2,500 li saret sentejn wara.

Konsiderazzjonijiet

It-Tribunal josserva li fi ftit kliem, il-kwistjoni bejn il-kontendenti hija dwar il-vettura bħala *wreck*. L-attur fetaħ din il-kawża għax ippretenda li jkun meħlus mir-*wreck* u jingħata l-valur tagħha fi flus kontanti, u dan skont kliemu stess⁴. Dak li ried jevita l-attur kien li allegatament joqgħod idur 'l hawn u 'l hemm sabiex ifittex persuna interessata li tixtri l-vettura bħala *wreck*.

It-Tribunal jirreferi għas-sentenza fl-ismijiet **Giuseppe Costanzo vs. Laferla Insurance Agency Limited noe**⁵ fejn intqal hekk dwar in-natura tal-assigurazzjoni:

"Din il-Qorti tosserva li polza ta' assikurazzjoni, għal min mhux intiz fil-materja, hija kuntratt piuttost kumplikat inkwantu dan il-kuntratt, mhux biss jigbor fih numru ta' klawnsoli b'terminologija teknika, iżda jikkoncerna materja legali ta' certa diffikulta`. Dan il-kuntratt infatti johloq relazzjoni speċjali bejn l-assikurazzjoni u l-assikurat, liema relazzjoni, għalkemm intiza biex twasslu għal rizultat semplici, u cioe` is-serhan tal-mohh tal-assikurat, f'hafna kazi jista', minhabba l-kumplessita` tal-kuncett ta' assikurazzjoni fil-hajja ta' kuljum, jwassal għal problemi mhux mixtieqa.

⁴ Fol. 53 tal-proċess.

⁵ Appell Ċivili 907/1997/1 deċiż mill-Qorti tal-Appell (Superjuri) fis-27 ta' Mejju 2005.

Ir-rabta bejn l-assikurat u l-assikurazzjoni ghandha l-bidu taghha fil-proposal form. Dan id-dokument jifforma l-bazi tal-polza u l-jwassal ghall-eventwali kopertura mixtieqa. Huwa ghalhekk essenzjali li f'dan l-istadju preliminari l-assikurat prospettiv jingieb a konjizzjoni ta' dak li qed jigi offrut u li tigi determinata, bl-aktar mod car, il-kopertura li tkun mixtieqa. Generalment huwa f'dan l-istadju biss li l-assikurat jigi mitlub li jiffirma billi l-assikurat ikun mehtieg li jaghmel dikjarazzjoni dwar il-veracita` tal-fatti hemm kontenuti. Dan id-dokument, sussegwentement, jista' jservi bhala mezz ta' interpretazzjoni tar-rieda tal-kontraenti f'kull azzjoni intentata mill-assikurat jew biex tigi sostanzjata kull eccezzjoni tas-socjeta` assikuratrica meta ssir talba fuq il-polza b'rizultat ta' event dannuz. Dan, billi, ir-risposti moghtija mill-assikurat prospettiv, fil-proposal form, li kif ghidna hija l-bazi tal-polza assikurattiva, jistghu, mhux biss jikkorboraw dak li jkun qed jallega l-assikurat dwar l-estensjoni tal-polza, izda jistghu wkoll jservu biex jillimitaw l-obbligi tal-assikurazzjoni jew sahsanitra jwasslu ghax xoljiment tal-kuntratt. Hawn jassumi relevanza l-kuncett ta' "utmost good faith".

It-Tribunal ra l-Motor Survey Report⁶ imhejji minn Omar Mifsud (datat 15 ta' Settembru 2014) u ra li fit-taqsimha intestata "Comments/Remarks" Mifsud kiteb hekk: "Repairs on this vehicle are not to be undertaken as it beyond economical repairs. Pre accident market value €10,300, wreck value €3,000. It is recommended to dispose of this claim through a cash settlement of €7,300 in favour of the owner and he retains wreck."

Huwa car li Mifsud wasal ghal din il-konkluzjoni wara li ra li l-Estimate Analysis li kkunsidrat labour, zebgha u l-prezz ta' parts mehtiega (fost affarijiet oħra) kien jammonta (VAT inkluż) ghal €7,793.22, liema ammont kien jeccedi l-purchase price li thallas mill-attur meta dan xtraha mir-Renju Unit (jigifieri ammont ekwivalenti ghal €7,534).

Fl-istess Motor Survey Report, Mifsud iddeskriva l-pre-accident condition tal-vettura bil-kelma "Excellent" u qal li l-market value tal-vettura kien €10,300.

Is-socjeta` konvenuta targumenta li hija kienet gustifikata li toffri lill-attur valur inqas billi l-vettura kienet sofriet deprezzament fid-disa' xhur li damet tintuza mill-attur. Izda mkien ma jirrizulta li s-socjeta` konvenuta offriet lill-attur imqar il-market value tal-vettura. Ma jirrizultax li s-socjeta` konvenuta offriet lill-attur li hija stess thallsu s-somma ta' €10,300 (il-pre-accident market value stabbilit mis-surveyor tas-socjeta` konvenuta stess).

F'dan l-istadju huwa notevoli li ghalkemm skont id-dokument li jinsab a fol. 49 il-vettura kienet assigurata sal-ammont ta' €11,000, il-market value tal-vettura ezattament qabel l-incident kien ta' €10,300.

It-Tribunal jghaddi issa sabiex jifli sewwa dak li ntqal fis-sentenza fl-ismijiet **Joseph u Elizabeth konjuji Borg vs. Atlas Insurance Agency Limited noe**⁷:

"Fid-dawl ta' dan kollu jirrizulta sufficjentement pruvat li l-valur li ghalih kienet assigurata l-vettura in kwestjoni fil-hin tal-imsemmi incident stradali kien wiehed reali u ghalhekk is-socjeta` konvenuta la darba waslet ghall-konkluzjoni li l-karozza kienet "total loss" kellha finalment tacçetta li thallas l-istess somma, cioe Lm1500, bit-tnaqqis tal-excess u li r-wreck ikun taghha b'hekk Lm1500 li minnhom ghandha titnaqqas is-somma ta' Lm25. Ghalhekk is-socjeta` konvenuta ghandha tigi kundannata thallas lill-atturi s-somma ta' elf erba' mija u hamsa u sebghin liri Maltin (Lm1475). Il-proprjeta` tar-wreck ghandha tkun tas-socjeta` konvenuta."

Jirrizulta car li l-vettura kienet assigurata ghal €11,000 filwaqt li l-market value ezattament qabel l-incident huwa meqjus li huwa €10,300. Ma hemmx provi li l-vettura ma sofrietx minn deprezzament u lanqas hemm provi li l-market value tal-vettura kien xi somma oħra.

It-Tribunal josserva li l-pożizzjoni li hadet is-socjeta` konvenuta hija kuntrarja ghall-pożizzjoni li hadet il-Prim' Awla fis-sentenza hawn fuq citata. L-argument tas-socjeta` konvenuta, li essenzjalment huwa li parti

⁶ Dokument "OM1" (fol. 31 sa 37).

⁷ Citazzjoni numru 2054/00 deciza mill-Prim' Awla fit-2 ta' Lulju 2004.

mis-somma dovuta lill-attur hu seta' joħodha mill-bejgħ tar-*wreck* u mhux mingħandha direttament, ma għandux mis-sewwa. Fil-fatt, is-soċjetà konvenuta qatt ma argumentat li l-attur ma għandux jieħu s-somma sħiħa iżda biss li parti minn dik is-somma seta' joħodha mill-bejgħ tar-*wreck* u mhux mingħandha. B'hekk, is-soċjetà konvenuta tiffranka li tħallas ammont sostanzjali ta' flus.

It-Tribunal ma jaqbilx mal-pożizzjoni tas-soċjetà konvenuta, speċjalment fid-dawl tal-fatt li s-soċjetà konvenuta stess ma tiċħadx li l-ammont sħiħ huwa dovut lilu. Fil-fehma tat-Tribunal, *se mai*, is-soċjetà konvenuta messha ħallset lill-attur il-valur tar-*wreck*, ħadet pussess tal-istess *wreck* u mbagħad għamlet li riedet bir-*wreck*. Jekk is-soċjetà konvenuta kellha offerti għar-*wreck* jew setgħet tbigħha, messha għamlet dan wara li tkun ħallset lill-attur.

It-Tribunal sejjer għalhekk jimxi fuq il-*market value* stabbilit ta' €10,300 u jiddisponi minn din l-azzjoni billi jilqa' t-talba tal-attur limitatament għal tlett elef Ewro (€3,000).

Għalkemm l-attur ma ipprezentax prova ta' ittra uffiċjali, huwa irrefera għaliha fix-xhieda tiegħu. Inoltre, it-Tribunal jinnota li d-dokumentazzjoni ipprezentata minn John Lentini (ara fol. 46), xhud tas-soċjetà konvenuta, tgħid ċar li ġiet ipprezentata ittra uffiċjali fl-1 ta' Frar 2016.

Deċide

Għaldaqstant, it-Tribunal, wara li qara l-atti, sema x-xhieda, ra d-dokumentazzjoni ipprezentata u sema' t-trattazzjonijiet relattivi, jaqta' u jiddeċiedi billi jiċħad l-eċċezzjonijiet kollha tas-soċjetà konvenuta u jilqa' t-talba tal-attur limitatament għal tlett elef Ewro (€3,000) u b'hekk jordna li s-soċjetà konvenuta tħallas dan l-ammont lill-attur.

It-Tribunal jordna li l-interessi relattivi għandhom jiddekorru mid-data tal-preżentata tal-ittra uffiċjali relattiva, jiġifieri mill-1 ta' Frar 2016.

It-Tribunal jordna li l-ispejjeż tal-kawża jithallsu mis-soċjetà konvenuta.

AVV. JULIANA SCERRI FERRANTE
B.A., L.P., Mag. Jur. (Int. Law), LL.D.
Ġudikatur